

MARIA LICHTMIS: OPDRACHT VAN DE HEER

Op 2 februari, veertig dagen na Kerstmis, vieren we het feest van Maria Lichtmis. Het gaat hierbij om de herdenking van de Opdracht of Toewijding van de Heer in de tempel. Dit jaar valt dit feest op een zondag waardoor het voorrang heeft op de zondagsliturgie van de vierde zondag door het jaar. Op deze dag worden in de kerk kaarsen gewijd en wordt een kaarsenprocessie gehouden (ook in de Andreaskerk); vandaar de naam Lichtmis. Met deze dag eindigt de Kersttijd.

Met Maria Lichtmis wordt herdacht dat Maria naar de tempel ging om Jezus, de eerstgeborene, volgens de Joodse wet te laten besnijden en hem op te dragen aan God. Tevens om zich te zuiveren veertig dagen na de geboorte van haar kind. Ook wilden Maria en Jozef het voorgeschreven offer brengen: een koppel tortelduiven of twee jonge gewone duiven.

Hoewel de naam 'Maria Lichtmis' suggereert dat het op deze dag vooral om Maria zou gaan, gaat in de evangelielezing de aandacht vooral uit naar het optreden van de profeten Simeon en Anna die ook in de tempel zijn.

De oude Simeon was een rechtvaardige en vrome man die uitkeek naar de tijd dat God Israël vertroosting zou schenken door het aanbreken van de Messiaanse tijd. Door de heilige Geest kreeg hij ingefluisterd dat hij niet zou sterven voordat hij de Messias van de Heer zou hebben gezien. Toen de ouders van Jezus de tempel binnengingen, nam hij het kind in zijn armen en loofde God met de woorden: 'Nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan, zoals u hebt beloofd. Want met eigen ogen heb ik de redding gezien die u bewerkt hebt ten overstaan van alle volken: een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen en dat tot eer strekt van Israël, uw volk'.

De lofzang van Simeon kenmerkt zich door een cirkelgang van belofte naar vervulling naar dankzegging met dubbelzeggingen:

1. Simeon kijkt uit naar Gods vertroosting van Israël
Simeon krijgt bericht dat hij Messias van de Heer zal zien.
Simeon ziet het kind als Redder van de volken.
2. Simeon zal niet sterven voordat de Messias heeft gezien.
Simeon is nu klaar om te sterven.
3. Dit is hem geopenbaard door de heilige Geest
Dit alles gebeurt volgens de belofte van de Heer.

Simeon is in de ogen van de evangelist Lucas een betrouwbare getuige over het kind als toekomstige Redder van de wereld: zijn rechtvaardigheid en vroomheid, zijn verhouding tot de heilige Geest, zijn aanwezigheid in de tempel van Jeruzalem, en zijn kennis van de Schrift in de dankzegging.

Na de lofzang zijn Maria en Jozef verbaasd over wat er gezegd wordt. Simeon zegent hen en zegt tot Maria dat haar kind een teken van tegenspraak zal zijn in Israël: 'Het (kind) zal een teken zijn dat betwist wordt, en zelf zult u als door een zwaard doorstoken worden'. Met deze woorden tekent de evangelist als afsluiting van zijn verhaal van de geboorte van Jezus de overgang naar het volwassen leven van Jezus waarin Zijn verkondiging van het koninkrijk van God niet zonder meer zal worden begrepen en tot conflicten zal leiden. Jezus zal een omstreden figuur zijn.

Als Simeon uitgesproken is treedt Anna naar voren, hoogbejaard, meer dan tachtig jaar weduwe en altijd in de tempel aanwezig om God te dienen met vasten en bidden. In aanwezigheid van Maria en Jozef 'bracht zij hulde aan God en sprak over het kind met allen die uitzagen naar de bevrijding van Jeruzalem'. Minder beeldend dan Simeon (als man) sprak ook Anna (als vrouw) haar verwachting uit over de toekomstige bevrijding van Israël. Zij herkende eveneens de grote betekenis van het kind.

Het geloof van Simeon en Anna in de komst van de Heer maakten hun leven zinvol. Een leven lang hebben zij naar Zijn komst uitgekeken. Kunnen wij hen in ons geloof tot voorbeeld nemen? Geloven wij ook vol vertrouwen in de komst van de Heer?

(Foto: Rembrandt: De lofzang van Simeon, 1631).
SV

In: Rondom Johannes, jrg. 6, nr 1, januari 2020